

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Woudenberg
Postbus 16
3930 EA WOUDENBERG

ONDERWERP	Beoordeling IBT omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	
		E-MAILADRES	
DATUM	30-01-2024		
DOCUMENTNUMMER		DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN		TEAM	BEI
BIJLAGEN	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitoefening luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet deels.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet deels.

Het oordeel over uw taakuitvoering voor beide vakgebieden over de periode 2022-2023 luidt 'voldoet deels', ondanks dat u niet voldoet aan de wettelijke eis om een jaarverslag en uitvoeringsprogramma vast te stellen en voor Monumenten / Archeologie geen toezichtinformatie heeft ingediend. De redenen om u niet onder actief toezicht te stellen zijn de positieve beoordelingen van voorgaande jaren en het vertrouwen in een goede opvolging van de verbeterpunten naar aanleiding van het verificatiegesprek op 24 oktober 2023 met de afdelingsmanager Fysiek Domein, vergunningverlener en handhavingsjurist van de gemeente. Indien wij in de volgende beoordelingsronde over 2023-2024 constateren dat de verwachte verbetering uitblijft, kan dat leiden tot een lagere beoordeling met onder actief toezichtplaatsing als gevolg.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en Uitvoeringsagenda". Een toelichting op de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de informatie voor het vakgebied VTH hebben we getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8 cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

Het huidige VTH-beleid, dat u op 21 april 2020 heeft vastgesteld, loopt dit jaar af. U moet dus vóór 2024 nieuw meerjarig VTH-beleid vaststellen. In het verificatiegesprek heeft u aangegeven dat u wel bezig bent geweest nieuw beleid te ontwikkelen, maar dat dit vanwege capaciteitsproblemen een uitdaging is en dat het niet gaat lukken dit jaar nog nieuw VTH-beleid vast te stellen. Tijdens het verificatiegesprek is afgesproken dat u het huidige VTH-beleid voor het einde van dit jaar verlengt tot en met juli 2024 en dat u nieuw meerjarig VTH-beleid (onder de omgevingswet Uitvoerings- en Handhavingsstrategie genaamd) voor de gemeentelijke thuishaken uiterlijk juli 2024 vaststelt. Bij het opstellen van nieuw VTH-beleid is van belang dat u in ieder geval rekening houdt met de eisen uit hoofdstuk 7 van het Bor (vanaf 2024: hoofdstuk 13 Omgevingsbesluit). Enkele eisen zijn bijvoorbeeld dat het vorige VTH-beleid wordt geëvalueerd (de 'periodieke beleidsevaluatie') en dat een risicoanalyse wordt uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten van de risicoanalyse dienen prioriteiten te worden gesteld en de prioriteiten moeten worden vertaald naar concrete en meetbare handhavings- en uitvoeringsdoelen. Vervolgens dient in het beleid inzichtelijk te worden gemaakt wat de benodigde én beschikbare financiële en personele middelen zijn om deze doelen te bereiken en dienen deze middelen geborgd te worden in de begroting.

U heeft over 2022 geen jaarverslag en voor 2023 geen uitvoeringsprogramma vastgesteld. Hierdoor is het voorbereiden, uitvoeren, monitoren en evalueren binnen de BIG-8 cyclus niet mogelijk. U voldoet daarmee niet aan de wettelijke eisen waaraan uw gemeentelijke organisatie dient te voldoen. In het verificatiegesprek hebben wij aangegeven dat dit betekent dat u in principe onder actief toezicht moet worden gesteld, maar dat wij gezien de positieve beoordelingen uit voorgaande jaren en gezien het verloop van het verificatiegesprek het vertrouwen hebben dat u vanaf 2024 verbetering zult laten zien. Afgesproken is dat u voor 2023 geen uitvoeringsprogramma vaststelt. U stelt voor 2024 een uitvoeringsprogramma vast waarin u het jaarverslag over 2022 en 2023 kunt combineren.

Een overzicht van alle verbeterpunten treft u aan als bijlage.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat uw college op 15 februari 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of uw college jaarlijks evalueert in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of uw college daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker. De kwaliteitscriteria zijn in Woudenberg van toepassing op de basis- en plustaken die de RUD uitvoert en (gelet op de toelichting op uw verordening) de VTH-taken die de eigen organisatie uitvoert, tenzij uw college (in bijvoorbeeld het jaarlijks VTH jaarverslag/ uitvoeringsprogramma), expliciet anders heeft bepaald. We hebben geen document aangetroffen waarin uw college taken gemotiveerd uitsluit.

Wij constateren net als vorig jaar dat u geen evaluatie heeft uitgevoerd in hoeverre uw gemeentelijke organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria. Ook willen wij u erop wijzen dat de RUD sinds 2019 aangeeft voor de specialistische deskundigheidsgebieden deels niet meer aan de kwaliteitscriteria te voldoen als gevolg van vertrekkende

medewerkers. De RUD geeft aan dat dit de komende jaren des te meer een aandachtspunt wordt nu een aantal medewerkers hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging geborgd moet worden.

Het is van belang dat uw gemeente erop stuit dat door de RUD Utrecht én de eigen organisatie aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan en de gemeenteraad daarover actief informeert. Zeker nu het u al drie jaar bekend is dat door de RUD voor de specialistische deskundigheidsgebieden deels niet meer aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan. Wij verzoeken u dringend om jaarlijks te evalueren in hoeverre uw gemeentelijke organisatie en de RUD voldoet aan de kwaliteitscriteria en hierover met een heldere onderbouwing te rapporteren aan de gemeenteraad.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

Dit vakgebied hebben wij niet kunnen beoordelen, omdat u geen toezichtinformatie heeft ingediend. De beoordeling van uw taakuitvoering voor dit taakveld over 2022 luidt 'voldoet deels', omdat wij in de voorgaande jaren hebben gezien dat archeologie structureel deel uitmaakte van de vergunningsprocedure en dat de gemeenteraad op in 2022 een Actualisatie archeologische verwachtingenkaart en archeologiebeleid gemeente Woudenberg heeft vastgesteld. Wel hebben wij vorig jaar geconstateerd dat bij de behandeling van aanvragen om omgevingsvergunningen met betrekking tot rijksmonumenten geen advies is gevraagd aan de Monumentencommissie. Wij gaan ervan uit dat u in 2024 volledige toezichtinformatie indient over uw taakuitvoering in 2023 en dat u kunt laten zien dat u bij de behandeling van aanvragen om omgevingsvergunningen met betrekking tot rijksmonumenten steeds advies heeft gevraagd aan de Monumentencommissie. Indien wij in de volgende beoordelingsronde over 2023-2024 constateren dat dit niet is gebeurd, kan dat leiden tot een lagere beoordeling met onder actief toezichtplaatsing als gevolg.

Afspraken

In het verificatiegesprek zijn ten aanzien van de BIG-8-cyclus de volgende afspraken gemaakt:

1. Huidig VTH-beleid (dat eind 2023 afloopt) wordt voor het einde van 2023 door het college van B&W verlengd tot en met juli 2024.
2. Nieuw VTH-beleid (onder de omgevingswet Uitvoerings- en Handhavingsstrategie genaamd) voor de gemeentelijke thuishaken wordt uiterlijk juli 2024 door het college van B&W vastgesteld.
3. Een uitvoeringsprogramma 2023 wordt niet meer opgesteld voor het resterende deel van 2023. Bij het uitvoeringsprogramma 2024 wordt het jaarverslag 2022 en jaarverslag 2023 samengevoegd.
4. De gemeente stelt een planning op voor 2024 en verder waarin wordt vastgesteld op welke momenten de wettelijk verplichte beleidstukken worden vastgesteld (VTH-beleid, uitvoeringsprogramma, jaarverslag). De planning wordt met het college van B&W afgestemd.

Tijdens het verificatiegesprek hebben wij aangeboden om een vergevorderd conceptstuk van het nieuwe VTH-beleid tegen te lezen en het stuk te voorzien van opmerkingen/aanbevelingen. Hierover wordt te zijner tijd een tussentijds gesprek tussen de gemeente en IBT gepland.

Toezichtregime komende beoordeling

Komende beoordeling toetsen we wederom of uw gemeente de processen voor het vakgebied VTH zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Aangezien uw gemeente dit jaar als 'voldoet deels' is beoordeeld, valt u in de komende beoordelingsronde onder het reguliere toezichtregime.

Tot slot

Hiermee is deze toetsingsronde afgerond. We verzoeken u de hiervoor genoemde verbeterpunten op te pakken en bij de toezichtinformatie voor de volgende beoordelingsronde een overzicht te voegen met de ondernomen acties naar aanleiding van deze verbeterpunten. De volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk op 15 juli 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Bijlage: overzicht verbeterpunten

Rapportage en evaluatie

1. Voer een periodieke beleidsevaluatie uit ten aanzien van het VTH-beleid voor RO, Bouw en Milieu. Stel deze vast en stuur deze ter informatie aan de gemeenteraad. *Toelichting: een wettelijk vereiste is dat periodiek gerapporteerd wordt over het al dan niet bereiken van de in het VTH-beleid gestelde doelen. Daarnaast dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de activiteiten in verhouding tot de prioriteitstelling. Ten slotte dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de afspraken met andere bestuursorganen en organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.*
2. Stel een jaarverslag vast, zodat bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe jaar rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag. *Toelichting: Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en doorlopen van de BIG-8 cyclus essentieel. Wij geven u in overweging mee om de BIG-8-cyclus in de toekomst aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.*
3. Geef in de jaarverslagen aan in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen. *Toelichting: De jaarlijkse evaluatie gaat in op de vraag in hoeverre de activiteiten uit het voorgaande uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd en in hoeverre de activiteiten hebben geleid tot het behalen van de in het beleid gestelde doelen. Op basis van deze evaluatie dient te worden bezien of het beleid en uitvoeringsprogramma voor het komende jaar aanpassing behoeft.*

Strategisch beleid

4. Actualiseer de risicoanalyse en omgevingsanalyse voor RO en Bouw. *Toelichting: Een actuele risicoanalyse en omgevingsanalyse is essentieel om binnen het gemeentelijk grondgebied inzichtelijk te hebben wat de grootse bestaande risico's zijn op het gebied van RO en Bouw. Aan de hand van de grootse risico's kunnen prioriteiten worden bepaald voor vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen het fysieke domein.*
5. Actualiseer het VTH-Beleid voor RO en Bouw en neem hierin ook beleid op voor vergunningverlening.
6. Formuleer in het beleid heldere en meetbare doelen die gekoppeld zijn aan gestelde prioriteiten, zoals beschreven onder punt 4. *Toelichting: Om goed te kunnen monitoren en te evalueren is het van belang dat de doelen voldoende concreet (als meetbare prestaties) geformuleerd zijn.*
7. Neem in het te actualiseren beleid op hoe wordt omgegaan met overtredingen begaan door de eigen organisatie of andere overheidsorganen, hoe bevindingen worden gerapporteerd en welk vervolg hieraan wordt gegeven.
8. Geef in het beleid inzicht in de afspraken die u heeft gemaakt met de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving, *Toelichting: in het beleid wordt hier en daar wel vermeld dát er afspraken zijn gemaakt, maar wat die afspraken inhouden, wordt niet vermeld.*

Operationeel beleid

9. Maak de personele en financiële middelen die **benodigd en beschikbaar** zijn voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen inzichtelijk en waarborg deze in de begroting. *Toelichting: Het alleen opnemen van de beschikbare capaciteit is onvoldoende. Het is nodig om vanuit de doelen een inschatting te maken van de benodigde capaciteit om die doelen te bereiken en het is die benodigde capaciteit die moet worden geborgd in de begroting.*

Programma en organisatie

10. Stel tijdig een uitvoeringsprogramma vast zodat bij aanvang van het nieuwe jaar de uitvoering kan plaatsvinden volgens een actueel programma. Van belang is dat bij het schrijven van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
11. Maak in het uitvoeringsprogramma inzichtelijk welke activiteiten op het gebied van RO (handhaving bestemmingsplannen, aanpak strijdig gebruik), Bouw en Milieu worden uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de gestelde doelen en prioriteiten. Besteed hierbij ook specifiek aandacht aan de prioritaire onderwerpen asbest, bodem (milieu), brandveiligheid opslag gevaarlijke stoffen (milieu), risicovolle inrichtingen, brandveiligheid (BWT) en constructieve veiligheid (BWT).
12. Stem het uitvoeringsprogramma af met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met strafrechtelijke handhaving.

13. Stuur het uitvoeringsprogramma ter informatie naar de gemeenteraad.

Vorbereiding, Uitvoering en Monitoring

14. Draag zorg voor voldoende financiële en personele middelen om de in het uitvoeringsprogramma voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren en vul zo nodig deze middelen aan of pas het uitvoeringsprogramma zo nodig aan.
15. Maak voor RO en Bouw een beschrijving van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende informatievoorziening. Deze beschrijving moet betrekking hebben op de uitvoering van de VTH-taken en het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijks sancties.
16. Zorg dat uw organisatie de resultaten en voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen monitort voor RO en Bouw.
17. Evalueer jaarlijks in hoeverre uw gemeentelijke organisatie én de RUD voldoet aan de kwaliteitscriteria (hoeveelheid fte's, opleiding, werkervaring, aanvullende kennis en frequentie) en rapporteer hierover aan de gemeenteraad.